

DORPSORGaan

spaarndam

DORPS-ORGAAN SPAARNDAM

inhoud

oplossing sinterklaas-puzzel	2
de geschiedenis van spaarndam	3
dertien "canadese" woningen	4
open brief over "rommel in 't water"	5
uit boekje van provincie blijkt:	6
het kan al gauw gezellig zijn	8
ons dorp een uitzondering	10
er zijn vele hete hangijzers	11
verenigingsnieuws	12
kerst- en nieuwjaarswens	12

redactieleden:

e. huttinga	spaarndammerdijk 96A
j. a. knijnenburg	ijdijk 26
r. van meesche	visserseinde 4
p. a. roelofsen	dr. w. nijestraat 9
d. a. verdurmen	visserseinde 71

blad van de dorpsraad-spaarndam
1e jaargang december-nummer

redactieadres: visserseinde 4, spaarndam

OPLOSSING SINTERKLAAS - PUZZEL !!

De oplossing van het Sinterklaas-puzzeltje, dat in het vorige nummer van het Dorpsorgaan werd geplaatst, is als volgt:

Sinterklaas, Kerst, Oud- en Nieuwjaar
prettige dagen met elkaar.

Oplossingen, waarvoor in plaats van het woord "Sinterklaas" andere bewoordingen zijn gekozen zoals Sint en Sint Nicolaas, worden uiteraard eveneens tot de goede gerekend, tenminste, als er verder niets aan hapert.

Op het moment, dat dit stukje voor plaatsing wordt voorbereid (1 december), zijn de eerste oplossingen al ingezonden.

Het orgaan van november is in vele ge-
vember j.l. bezorgd. De ter-
op een week na de verschij-
toekenning van prijsjes op
moet laten wachten.

De stukjes voor het dorpsor-
tijdig worden voorbereid om plaat-
dezelfde maand uitkomt, nog mogelijk

vallen op woensdag, 29 no-
mijn van inzending is bepaald
ning van dat nummer, zodat de
dit moment nog even op zich

gaan moeten telkens vroeg-
sing ervan in het blad, dat
te maken.

De bekendmaking van de prijswinnaars kan daarom eerst geschieden in het nummer, dat op dit blad volgt.

De prijswinnaars zelf hebben intussen niet alleen wél bericht, maar ook hun prijsjes gekregen. Dat is het belangrijkste.

Zo behoort dan dit aardigheidje weer tot het verleden.

Hopelijk heeft het laatste Sinterklaasfeest voor ieder gebracht, wat er van werd verwacht.

De redactie is van mening, dat het uitschrijven van een puzzeltje voor de jeugd in de toekomst voor herhaling vatbaar is.

Tot de volgende keer, jongelui.

Het was maar een aardigheidje.

DE REDACTIE.

DE GESCHIEDENIS VAN

SPAARNDAM

DEEL VI

DE TOL TE SPAARNDAM

De tolheffing was voor de Hollandse graven een belangrijke bron van inkomsten. Vooral de tolleren aan de waterwegen brachten veel op, omdat in die tijd de meeste goederen per schip werden vervoerd. Spaarndam was voor het heffen van tol gunstig gelegen, omdat veel schepen uit het noorden van ons land en van Duitsland hier passeerden, omdat ze de route over de Zuiderzee en het IJ verkozen boven de gevaarlijke tocht over de Noordzee als ze naar Vlaanderen of Brabant gingen. Maar ook de schepen die voedsel naar Haarlem en Leiden vervoerden, of die grondstoffen voor de bierbrouwerijen of lakennijverheid van die steden aanvoerden en de produkten daarvan afvoerden, passeerden Spaarndam.

(Hoe belangrijk de aanvoer van graan was, dat in de bierbrouwerijen verwerkt werd, moge blijken uit het feit, dat in

**tol belangrijke bron
van inkomsten**

1430 in Haarlem ongeveer 100 brouwers gevestigd waren. We moeten daarbij niet vergeten, dat er toen veel meer bier werd gedronken dan tegenwoordig, omdat het zuiverder was dan het drinkwater uit de regenton, en ook omdat veel gezouten voedsel gegeten werd, vooral in de winter).

Of de tol al direct na het herstel van de dam, in 1285, in Spaarndam werd gevestigd, is niet uit de bronnen te achterhalen. In 1349 wordt de tol hier als reeds bestaand in de bronnen vermeld.

Het tolhuis stond aan de Kolk, waar de schepen toch moesten wachten als ze door de Kolksluis moesten. De schippers moesten hun tolbrief kunnen overleggen, waarin de naam van de schipper en van het schip, de inhoud en de soort der lading en aan wie de lading toebehoorde, stond vermeld. De tollenaar kon dan precies controleren welk tarief de schipper verschuldigd was. Zo moest volgens de tarieflijst van 1516 voor "Amen-delen, een bale van III c pont, 4 Groten Vlaams" worden betaald. De schepen die in Spaarndam betaald hadden, werden in Gouda gecontroleerd en de schepen die terugkwamen uit

Vlaanderen of Brabant moesten in Gouda betalen en werden dan in Spaarndam gecontroleerd.

Natuurlijk trachtten de schippers de tolheffing te ontduiken door een andere route te kiezen, waaraan geen tol was gevestigd. Om dat te verhinderen verklaarde de graaf die routes tot "verboden binnenvaarten" en liet ze afdammen of er palen in slaan, zodat de schepen er niet langs konden. De Overtoom, die toen net buiten Amsterdam was gelegen, was daar een voorbeeld van. Hoge boetes moesten de schippers van ontduiking afhouden.

De graaf verpachtte de tolheffing. Toen de stad Haarlem Graaf Albrecht van Beieren een groot bedrag had voorgeschoten, kreeg het de

tol te Spaarndam enige jaren in beheer als vorm van terugbetaling. Haarlem bevoorrechtte toen de schepen die de stad bezochten,

(Voor haar eigen burgers had Haarlem al in het stadsrecht van 1245 tolvrijheid gekregen.), door ze geen tol te laten betalen. Maar toen later "Jufvrouw Aleyd, huisvrouw van Dirc Potters" de tol te Spaarndam pachtte, liet zij die schepen weer gewoon tol betalen. Haarlem ging daartegen in beroep bij de graaf, omdat een prijsverhoging van allerlei goederen in de stad er het gevolg van was. Dat had een ongunstige invloed op de stedelijke financiën, die toch al in een slechte toestand verkeerden. De graaf gaf Haarlem de kans om voortaan de tol voor die schepen af te kopen voor een bedrag van 70 Rijn-sche guldens per jaar. (De stedelijke financiën waren zo slecht, dat de stad in 1496 bankroet was, omdat ze de rente van geleende gelden niet meer kon betalen).

In 1517 verplaatste Karel V de tol van Spaarndam naar Haarlem, omdat het tolhuis en de sluisen door plunderende soldaten uit Gelre waren verwoest.

(wordt vervolgd)

G. van den Beldt Jr.

DEFTIEN "CANADESE" WONINGEN

De kans is groot, dat er nabij de Grote Sluis te Spaarndam dertien zogenaamde Canadese woningen zullen worden gebouwd. De "houtrijke" huizen zullen in een blok van acht en een blok van vijf verrijzen als de plannen doorgaan.

Onlangs hebben de voorzitter en de secretaris-penningmeester van de Dorpsraad-Spaarndam hierover een gesprek gehad met de directeur van de Dienst voor de Volks-huisvesting van de gemeente Haarlem, de heer G.B.F. Hoes.

Tijdens dit gesprek werd duidelijk, dat (helaas) de kans klein is, dat de huizen als woningwetwoningen zullen worden gebouwd. Dat zou betekenen, dat de toekomstige bewoners ze zullen moeten financieren. De netto-prijs per woning zou omstreeks 40.000 gulden bedragen, inclusief de grondprijs en de in aanmerking komende rijksbijdrage.

Omdat niet bekend is hoeveel Spaarndammers belangstelling in dit project hebben is ons door de belangstelling ons dorp te peilen.

nieuw plan voor huizen
vlak bij de Grote Sluis

heer Hoes verzocht
voor deze huizen in

Spaarndammers, die in aanmerking willen komen voor bewoning en financiering van één van de dertien huizen, kunnen zich melden bij de hulpsecretarie aan de Westkolk, alwaar tekeningen ter inzage liggen.

De Spaarndammers, die een paar jaar geleden plannen hadden opgegeven voor "eigen bouw" bij de grote Sluis, (plannen, die nooit zijn gerealiseerd) genieten bij dit project een zekere prioriteit.

De "Canadese woningen" (voorzien van een installatie voor centrale verwarming) bestaan ondermeer uit een woonkamer, een woonkeuken, vier slaapkamers, een badkamer en een grote zolderruimte.

de secretaris.

open brief over "rommel in 't water"

Beste Klep

Met genoegen je brief gelezen, en natuurlijk van harte gefeliciteerd met je familie-uitbreiding. Jij kunt, menselijkerwijs gesproken, aannemen, dat er in de loop van de volgende eeuw, ook nog Kleppen zijn. Dit is iets dat ik van mijn naam niet kan zeggen. Maar gezien de gang van zaken bij mijn kinderen, ben ik vol goede moed op dit punt.

Maar daar wil ik het nu niet over hebben. Een gebeuren van heel andere aard heeft mij de laatste weken bezig gehouden, en daarover zal ik je vertellen.

Het gaat over m'n overbuurman Gerrit. Een beste kerel, we gaan al jaren kameraadschappelijk met elkaar om, maar zoals je weet akelig netjes op z'n bloementuintje om z'n huis heen. Een snippertje papier dat tussen z'n bloemen waait, is voor hem een reden, om naar buiten te vliegen en het eruit te halen. Hij heeft anders gewoon geen rust. Als je met hem staat te praten, gooi dan geen lucifer op z'n straatje, want dan kijkt hij je aan of hij je ter plaatse wil vermoorden.

Maar nu de eigenlijke kwestie. Een dag of 14 geleden, op een zaterdag, kwam ik 's morgens om acht uur uit m'n bed en keek eens naar buiten, wat voor weer het was. Ik zag dat bij Gerrit een drukte heerste, die gewoon abnormaal was. Het eerste wat ik dacht was, dat hij ging verhuizen. De gordijnen waren voor de ramen vandaan, en hij was druk bezig om samen met z'n vrouw, de meubels uit de kamer te slepen. Ik kom er eerlijk voor uit, dat ik het gedoe eens rustig heb staan te bekijken.

Nou, ik had het al gauw bekeken hoor. Gerrit moest behangen.

Het zal je wel eens opgevallen zijn, Gerrit had afgrijselijk behang in z'n kamer. Niet zo maar behang, dat je niet mooi vindt, nee, behang waar je echt beroerd van werd, als je er naar keek.

Een lichte ondergrond, met strepen en rode bloemen. Nou goed, bloemetjesbehang, past bij Gerrit, maar die kleur rood was gewoon een kwelling voor je ogen. Als ik in m'n kamer zat en Gerrit knipte de lamp aan, was het voor mij net, of er een stoplicht op rood sprong. Hoe hij dat ooit in z'n kamer heeft kunnen plakken, is voor mij

een raadsel, maar gaat mij per slot van rekening niets aan. Hoe het ook zij, ze waren het bepaald zelf ook zat, want venijnig werd het door mij zo verwenste behang in lange vellen van de muur gescheurd. Een zware dag voor de mensen maar 's avonds om zeven uur was het karwei rond en stond alles, als steeds, weer keurig op z'n plaats. En nu de pijnlijke noot:

Zondag 's middags sta ik met Gerrit in z'n tuintje te kijken. Trots en vol dankbaarheid toont hij mij de laatste chrysanten, die de najaarsstormen hem nog gelaten hebben. Zo uitzierend over het water, zie ik iets wat naar de wal toe komt drijven. Ik zie dat Gerrit er ook naar staat te turen. Kun je je voorstellen, hoe ik me voelde, toen ik ontdekte dat het het rode bloemetjesbehang was, dat met een touwtje bij elkaar was gebonden, en langzaam dichterbij kwam. Gerrit had het, de vorige avond bij gunstige wind, bepaald te water gelaten. Maar door een onberekenbaar gril van de wind, dreef het weer in de richting van de laatste eigenaar. Het gezicht van Gerrit kreeg bijna de kleur van het oude behang. Ik voelde dat hij vreselijke minuten doormaakte. De nette Gerrit, de ténette Gerrit, had het bestaan, om die rommel in het water te gooien.

Ik heb alleen nog gezegd: "Kun je beter bij de vuilnisbak leggen, het wordt zo'n zwijneboel aan de walkanten". En ben toen maar stil vertrokken. Ik weet zeker, dat zo iets bij Gerrit nooit meer zal passeren. Nog éénmaal heb ik het verschrikkelijke behang teruggezien. Dinsdags keurig verpakt bij de vuilnisemmer, de rode bloemen waren bloederig uitgelopen door de waterschade, die ze hadden opgelopen. Vies behang. Vies van Gerrit om dat in het water te gooien. Stel je voor dat iedereen dat deed. Dat werd per jaar minstens een boerenwagen vol, en dan spreek ik nog maar niet eens van lege dozen en plastic flessen, waar je wel eens mee opgescheept zit. We kunnen natuurlijk zeer terecht kwaad worden, wanneer onbekenden oud meubilair etc. langs onze toegangswegen en walkanten gooien. Maar laten we er zelf niet aan mee doen, om de toch al zo grote rommel te vergroten. Zo Klep, ik ben blij dat ik m'n hart eens gelucht heb. Ik hoop dat je m'n brief nog dit jaar ontvangt, en wens je prettige feestdagen en alvast de beste wensen voor het nieuwe jaar.

Met beste groeten,
Je buurman.

UIT BOEKJE VAN PROVINCIE BLIJKT

in 2000 heeft Noord - Holland drie miljoen inwoners

Er bestaat een boekje, uitgegeven door het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland. Het boekje geeft de hoofdlijnen aan van het toekomstige planologische beleid voor de provincie Noord-Holland. Titel: "Verkenningen in drie miljoen Noordhollanders". Het is in januari 1966 verschenen.

Noord-Holland herbergt in totaal zo'n 2.145.000 inwoners. Daarvan wonen er in de noordelijke helft 249.000 (dat is slechts 11,6%) en in de zuidelijke helft 1.896.000.

In het jaar 1900 werd het 1e miljoen bereikt, rond het jaar 1955 het 2e miljoen. Sedert langentijd neemt het zielental er jaarlijks met ongeveer 20.000 toe. Ervan uitgaande, dat de huidige ontwikkeling in Noord-Holland in beginsel geen ander verloop zal krijgen dan tot nu toe te constateren is, zal rond het jaar 2000 met een zielental van 3.000.000 moeten worden gerekend.

De vragen, die hierbij beantwoording behoeven, zijn:

- 1e. Hoe zal men dan kunnen leven (in de ruimste zin) op een wijze, die past bij het dan bereikte welvaartspeil.
- 2e. Hoe zal men na, ook na het jaar 2000, bij een zich voortzettende ontwikkeling, dus met een nog grotere bevolkingsomvang, over de noodzakelijke ruimte kunnen beschikken.

Nieuwe huizen

Om in de provincie 3 miljoen mensen te huisvesten, is het nodig, dat 400.000 nieuwe woningen worden gebouwd, de noodzakelijke sanering in verouderde buurten daarbij inbegrepen. De voor deze bouw te verstedelijken oppervlakte komt overeen met een gebied, dat anderhalf maal zo groot is als de Haarlemmermeer.

De tegenwoordige ruimtelijke structuur van Noord-Holland wordt bepaald door de ligging aan de 2e mond van Europa's belangrijkste rivier de Rijn. De aanleg van het Noordzeekanaal, van het spoorwegnet en van de nationale luchthaven stimuleerde Amsterdam verder als knooppunt voor wereldvervoer en -verkeer. Grote economische veranderingen waren aanleiding tot de uitgroei van een aantal centra tot wat thans wordt genoemd Randstad Holland. Het Noordzeekanaal maakte echter van het noordelijke deel van de provincie een eiland, waardoor de tegenstelling tussen het landelijke Noorden en het verstedelijkte Zuiden nog verder werd geaccentueerd.

Volwaardige Rijnmond

Van het Noordzeekanaal moet een volwaardige Rijnmond worden gemaakt. De regering heeft dit besluit genomen. De plaats van het Noordzeekanaalgebied als economisch zwaartepunt van de provincie is hiermede ook voor de verdere toekomst geaccentueerd.

Noordhollands Noorden kampt daarentegen met bijzondere moeilijkheden, zoals isolement en onvoldoende ontplooiingsmogelijkheden, met een dreigende achterstand in het peil van voorzieningen en verzorging. Het is voor de provincie een levensvoorwaarde, dat deze moeilijkheden worden overwonnen, aldus de brochure "Drie miljoen Noordhollanders". Ontwikkeling naar het Noorden kan alleen maar plaatsvinden, indien hiertoe stimulerende maatregelen worden getroffen. Het scheppen van bestaansmogelijkheden, alsook het moderniseren van de bestaansbasis zijn beide middelen tot verhoging van de welvaart, waarvan de betekenis niet mag worden onderschat.

In de periode 1953-1962 stegen de lonen met + 90%, de kosten van levensonderhoud met + 30%.

Een belangrijke reële verbetering dus per saldo van het welvaartspeil. Deze ontwikkeling is kenmerkend voor de gehele Europese economie. Niet dient evenwel uit het oog te worden verloren, dat de materiële welvaart slechts een onderdeel is van het begrip "optimale (zo hoog mogelijke) levensvoorwaarden", waarvoor ook de term "welzijn" gehanteerd kan worden. Het planologische beleid is één van die instrumenten, die gebruikt kunnen worden om zowel met betrekking tot de welvaart als ten aanzien van het welzijn een zo gunstig mogelijke ontwikkeling te bereiken.

De oorzaak dat bepaalde gedeelten van Noordhollands Noorden nog steeds niet als werk- en woongebied zeer in trek zijn, is in hoofdzaak gelegen in het feit, dat de verkeersmogelijkheden, zowel binnen deze streek als met de omliggende gebieden, onvoldoende zijn.

Verstedelijking

In het Zuidelijke deel van de provincie daarentegen geeft de snelle verstedelijking aanleiding tot ruimtegebrek en andere verschijnselen. Als meest voor de hand liggende oorzaak voor deze benauwde situatie kan worden genoemd het voortdurend toenemende bevolkingstal. Nog meer veront-rustend is het verschijnsel, dat het grondgebruik per hoofd van de bevolking stijgt. Voor dit verschijnsel zijn verschillende samenwerkende omstandigheden aan te wijzen, zoals de gezinsverdunning (minder bewoners per woning), nieuwe behoeften op het gebied van verkeer en ontspanning, etc. Dit stijgende grondverbruik is voor een groot deel een direct gevolg van de gestegen welvaart. Ruimtegebrek zou er dus de reden van kunnen zijn, dat nieuwe welvaartsmogelijkheden niet meer verwezenlijkt zouden kunnen worden. Deze gevolgtrekking is een klemmend argument voor een zodanig planologisch beleid, dat voor een verre toekomst nieuwe ruimten worden ontsloten en schaarse reserves zo lang mogelijk worden gespaard.

Naast vele aspecten, die aan een planologisch beleid ten grondslag liggen, is in "Drie Miljoen Noordhollanders" uitgegaan van 2 grondbeginselen, n.l.:

- a. ruimte is schaars, er dient dus zuinig mee te worden omgesprongen;
- b. de landschappelijke tegenstelling tussen stad en platteland dient gehandhaafd te blijven, waarbij vooral ook duidelijke begrenzingen dienen te worden nagestreefd.

De planoloog meent, dat door het handhaven van een duidelijk waarneembaar verschil tussen "stad" en "land" een wezenlijke bijdrage wordt geleverd tot het welzijn van een dicht opeengehoopde miljoenenbevolking.

Verontreiniging

Behalve de genoemde toeneming in ruimtebehoefte per hoofd van de bevolking zal in steeds meerdere mate moeten worden gerekend met de indirecte gevolgen van de verstedelijking, zoals de verontreiniging van lucht, water en bodem, het verwijderen van de afvalprodukten van stad en industrie en de steeds ernstiger wordende geluidshinder.

Het voorgaande samenvattend wordt als taakstelling voor een ruimtelijk beleid in de provincie Noord-Holland genoemd: de toeneming van het bevolkingstal tot 3 miljoen zielen op een dusdanige wijze leiden, dat hiermede tevens de mogelijkheid voor een verantwoorde verdere groei wordt ingeleid. Ontwikkelingen naar het noorden en het noordoosten moeten nog belangrijker dan tot nu toe worden gestimuleerd. De vestiging van mensen en bedrijven moet dus worden bevorderd, waarvoor nodig is, dat de bestaande belemmeringen worden opgeruimd. Bij dit laatste liggen 2 groepen van maatregelen direct voor de hand, n.l. het verbeteren van het woonklimaat en de opheffing van het isolement, aldus het 32 pagina's tellende boekje "Drie miljoen Noordhollanders".

de Redactie.

"HET KAN AL GAUW GEZELLIG ZIJN"

Nog maar kort geleden is het, dat in een t.v.-programma aandacht werd besteed aan de problemen rond de vereenzaming, waarmede verschillende van onze medemensen in de hedendaagse maatschappij te kampen hebben. Problemen, waaronder men in geestelijk opzicht soms erg zwaar kan lijden.

Dit verschijnsel is bijzonder tragisch. Het doet zich voor zowel bij jongere als bij oudere mensen. Voor ieder, die dagelijks in een gemeenschap leeft, is deze situatie in feite vreemd. Men kan er wel van gehoord hebben, maar daar blijft het dan bij. Het probleem van verlatenheid kan zich gaan aandienen als men door welke oorzaak dan ook in zijn leven alleen komt te staan. Vereenzaming kan dan het gevolg zijn. Tenzij, om maar iets te noemen, de gelegenheid bestaat regelmatig met andere lotgenoten in een contactcentrum voor tijdsvulling, op welke wijze dan ook, bijeen te zijn.

De problematiek van de vereenzaming kan zich in bepaalde mate ook voordoen bij bejaarde echtparen, die hun kinderen achtereenvolgens de ouderlijke woning hebben zien verlaten. De periode van isolement van de gemeenschap kan dan intrede doen en die zou van tijd tot tijd eigenlijk moeten kunnen worden onderbroken in een centrum, waarin bejaarden moeten. Een centrum, waarin bejaarden elkaar regelmatig ontmoeten. Een centrum, waarin het mogelijk is in welke vorm ook de vaak zo nodige ontspanning te een bejaardensoos. Kortweg genoemd: Deze ontmoetings- plaatsen bestaan in ons land reeds in groten getale, mede dank zij de overheid, die deze activiteit veelal financieel steunt, omdat zij te enen male overtuigd is van de noodzaak van de aanwezigheid van deze centra.

Ook in ons dorp zijn enige dorpsgenoten bereid gevonden te onderzoeken of de oprichting van een bejaardensoos hier ter plaatse zin heeft. Het spreekt vanzelf, dat deze vraag bevestigend kan worden beantwoord als voor zo'n soos voldoende belangstelling bestaat. Dat zij zo. Vaak is het met dit soort - en andere dingen zo, dat men eerst zijn loopje moet hebben. Heeft men dat eenmaal naar een soos, dan zal het verder voor een deel ook van de organisatie afhangen of de levensvatbaarheid kan worden bewezen.

Welnu, dit organiserende werk zal met alle liefde en toewijding worden gedaan als op grond van aanmeldingen van de zijde van de bejaarden vaststaat, dat het de moeite waard is er mee te beginnen.

spaarndammers
gevraagd voor
bejaardensoos

Bejaarde lezers onder ons, als u belangstelling heeft, steek die dan niet onder stoelen of banken. Wie die schoen past, trekke hem aan. Dikwijls is het een kwestie van wennen aan iets nieuws. Het kan met aller medewerking zo gauw heel gezellig zijn in een soos, als men elkaar eenmaal heeft gevonden. De praktijk elders heeft dat bewezen. De mens heeft nou eenmaal behoefte aan contact met zijn medemens. In een soos is daarvoor de gelegenheid te over.

Op daarom naar een soos
wellicht overbodig u er-
zen, dat het er niet toe
nou in het Haarlemse
woont of in het andere
of u godsdienstig bent
er een soos komt,
voor elke bejaarde
Spaarndamse toe-
de leeftijd van
het overigens
genomen.

Tenslotte
Van het voor-
maakt o.a.
u bekende
laan Zutt,
belangstellen-
tact kunnen treden.

in Spaarndam. Het is
op te wij-
doet of u
Spaarndam
gedeelte en
of niet. Als
dan is die
Spaarndammer/
gankelijk. Met
65 jaar wordt
niet zo precies
nog één tip.
lopige comité
deel uit de
dorpskape-
waarmede
den in con-

Namens het voorlopige
comité.

"ONS DORP EEN UITZONDERING"

DANK ZIJ "DOODAARS" KAN JONG SPAARNDAM ZWEMMEN.

In enkele krantenartikelen is onlangs nog weer eens de aandacht gevestigd op het ZWEMONDERWIJS in ons waterrijke vaderlandje. Dit naar aanleiding van een omvangrijk onderzoek, ingesteld door de Koninklijke Nederlandse Vereniging van docenten in de Lichamelijke Opvoeding.

Uit het onderzoek is gebleken, dat bijna de helft van alle leerlingen, die vorig jaar de lagere school hebben verlaten, niet kan zwemmen. Een nog veel kleiner percentage kan als geoefend zwemmer worden aangemerkt. Het zijn beslist geen cijfers, waarvoor we ons op de Hollandse borst kunnen kloppen. Wanneer we van de kinderen, die de lagere school bezoeken, het aantal verdrinkingsgevallen per jaar bezien, kunnen we van een verontrustende situatie spreken.

Zoals voor een groot aantal andere omstandigheden in onze samenleving door de overheden ook preventieve maatregelen worden getroffen ter beveiliging van burgers (waarbij men zich soms kan afvragen of dit allemaal effectief en zinvol is), waarbij kosten noch moeite worden gespaard, zou het de overheden in het algemeen sieren, als ook aan het zwemonderwijs nog meer aandacht wordt besteed. De goeden niet te na gesproken. Om hierin een verbetering te brengen, zal het aantal overdekte zwem- en instructiebaden aanzienlijk moeten worden uitgebreid en zal ook het lesprogramma op de lagere scholen hieraan moeten worden aangepast.

Aan plannen voor de bouw van zwembaden ontbreekt het niet. Zo is ook door de vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Sportfederatie een plan opgesteld om van 1969 tot 1980 in totaal 200 overdekte instructiebaden te bouwen. In ons land beschikken we thans over 88 overdekte zwembaden, zodat een fikse uitbreiding hiervan nauwelijks in de behoefte zal voorzien.

Dat het geen luxe is, het zwemonderricht op scholen uit te breiden, blijkt wel uit een gehouden enquête. Van de ongeveer 12 miljoen inwoners, die ons land telt, kunnen er ongeveer 8 miljoen niet zwemmen. Het spreekwoord "wie de jeugd heeft, heeft de toekomst", gaat ook bij het zwemmen op, daar gebleken is, dat men er op oudere leeftijd niet meer gemakkelijk toekomt de zwemkunst meester te worden.

Een paar gegevens uit het eerder genoemde onderzoek verdienen bijzondere aandacht. Voor Nederland als geheel was de situatie per 1 mei 1967 zo, dat men per 143.000 inwoners één overdekt zwembad beschikbaar had. Het moet voor ons Westerlingen, levend in de randstad Holland, toch wel een uitdaging zijn, dat de provincie Drente (zo vaak beschouwd als achtergebleven gebied) er het beste afkomt met één overdekt bad per 87.000 inwoners. Wanneer we bij huis blijven, kunnen wij ook tot verrassende en voor ons tevens verheugende ontdekkingen komen. Niet zozeer ten aanzien van de aanwezigheid van een zwembad in ons dorp, als wel met betrekking tot het grote aantal kinderen, dat wekelijks in het Haarlemse Sportfondsenbad zwemonderwijs geniet. Vooral voor ons zo rijk van water voorziene dorp is het belangrijk, dat de kinderen op jeugdige leeftijd kunnen zwemmen. De gemeente Haarlem heeft dit bijtijds ingezien. Dank zij dit gemeentelijk initiatief en pionieren is het een aantal jaren geleden gekomen tot oprichting van de zwemclub "De Doodaars". Een voor vele Spaarndamse gezinnen bijzonder belangrijke vereniging, die zich tot taak heeft gesteld de in Spaarndam en zijn naaste omgeving wonende kinderen vanaf de leeftijd van 6 jaar in de gelegenheid te stellen zwemonderricht te genieten. Dat deze activiteit tot nog toe op grootschaal kan worden bedreven, is behalve aan de zwemclub te danken aan de financiële steun van de gemeenten Haarlem en Haarlemmerliede en Spaarwoude. Het behoeft geen betoog, dat een en ander door de Spaarndammers bijzonder wordt gewaardeerd.

Door de - voor Spaarndamse begrippen - vrij snelle groei van Spaarndam-Oost, is het aantal aspirant-zwemmers ook toegenomen. Deze ontwikkeling heeft, behalve organisatorische problemen, ook een financiële kant, waarvoor binnenkort hopelijk een betere oplossing zal worden gevonden.

De inzet, waarmede de bij het zwemonderricht betrokken personen de dorpsgemeenschap tot nog toe een dienst hebben bewezen, mag en kan niet door bepaalde omstandigheden of ontwikkelingen teloorgaan.

De aandacht, door de dagbladen besteed aan het zwemonderwijs, of juist misschien, aan het ontbreken van voldoende zwemaccommodaties, is aanleiding geweest de voor Spaarndam ongetwijfeld gunstige uitzonderingspositie, die dit dorp op het gebied van het zwemmen inneemt, eens extra in de belangstelling te plaatsen. De bij "De Doodaars" betrokken Spaarndammers hebben stellig een schouderklopje verdiend.

De Redactie.

ER ZIJN VELE HETE HANGIJZERS !

SPAARNDAM HOOPT OP EEN GOED JAAR 1968

"Het jaar spoedt zich ten einde". Een uitdrukking als deze wordt veelvuldig gebezigd tegen de tijd, dat we op de drempel staan om een nieuw jaar binnen te gaan.

Zo ook nu. Na de Kerst resten nog enige dagen, totdat het jaar 1968 is aangebroken. Als het zo vèr is, kost het menigeen weer de nodige moeite om dit jaartal in de schrijftaal te gebruiken. Dat is zo maar een kleine moeilijkheid, waar we meteen al weer mee zitten en dat velen misschien wel mateloos kan irriteren. Dit zijdelings even opgemerkt.

Het is tegen het einde van een jaar een goede gewoonte bepaalde gebeurtenissen, die op het oude jaar betrekking hebben - en voor zover die nog in de herinneringswereld liggen opgeslagen - wederom de revue te laten passeren.

De dorpsraadredactie wil hierbij niet achter blijven. De dorpsraad, dit jaar nieuw gefntroduceerd, stelt zich hierbij op achter de zo vele anderen, die dit gewoontegedrag plegen te doen. Met opzet er achter, omdat deze raad zich niet geroepen voelt om heel hoog van de toren te blazen hoe groot zijn prestaties zijn geweest. In zaken, het algemeen dorpsbelang betreffende, waaromtrent de betrokken gemeentebesturen hebben te beslissen, kan de dorpsraad niet rechtstreeks iets presteren, aangezien zijn taak jegens de overheid een adviserende is, waaraan elke bestuurlijke bevoegdheid ontbreekt. Zijn taak is het de instandhouding en verdere ontplooiing van Spaarndam met alle ten dienste staande middelen te bevorderen.

Het is ondoenlijk en het heeft bovendien weinig zin bij een terugblik in details te treden. Het is wel van belang de grotere lijnen te blijven volgen. De plannen inzake het Noordzeekanaalgebied (industrialisatie en recreatie), de oplossing van het vraagstuk van de onveiligheid hier ter plaatse door de gevaarlijke verkeerssituaties, de aansluiting op het aardgas (van Oost), de eventuele bouw van een dorps huis en van een wijkgebouw, of zo men wil een gezondheidscentrum, zijn min of meer hete hangijzers voor ons dorp. Kortom zaken, die brede belangstelling verdienen. Helaas is ten opzichte van geen dezer zaken voor zover bekend het verlossende woord gesproken, zodat de realisering ervan nog op zich laat wachten.

Daarentegen is de dorpsraad verheugd, dat hij wel positief kan zijn in zijn mededelingen betreffende de belangstelling, die hij van de zijde van de dorpsgemeenschap ondervindt. De verhoudingen tot de overheden, waarmede de raad te maken heeft, zijn eveneens goed te noemen. Bovendien was er voor het eerste contact onlangs met de bestuurders van de diverse verenigingen van Spaarndam c.a. wel zeer ruime belangstelling. Punten, die van niet ondergeschikt belang zijn, vooral, omdat de dorpsraad nog maar pas op zijn eerste benen staat. Een goed begin is immers vaak het halve werk.

Wat het dorpsorgaan aangaat, de redactie doet bij deze gaarne een beroep op de lezers om daarvoor in aanmerking komende artikelen ter plaatsing in dit orgaan in te zenden. Het is uiteraard de bedoeling van de redactie, dat zij in dit blad van haar kant van alles en nog wat blijft spuien.

De Redactie.

VERENIGINGSNIEUWS

Het bestuur van de voetbalvereniging "SPAARNDAM" deelt mede, dat er iedere eerste donderdagavond van de maand een contactavond gehouden wordt in café v.d. Putte - Westkolk 10 - Spaarndam.

Nadere gegevens worden gaarne verstrekt door de secretaris, de heer A.C. Ruygrok - Ringweg 47 - Spaarndam.

Het Bestuur.

Wij wensen U in alle
opzichten prettige feestdagen
en een voorspoedig 1968.
Dorpstraat
Spaarndam.

Aan de geachte
Lezerskring van het
Dorpsorgaan Spaarndam.

